

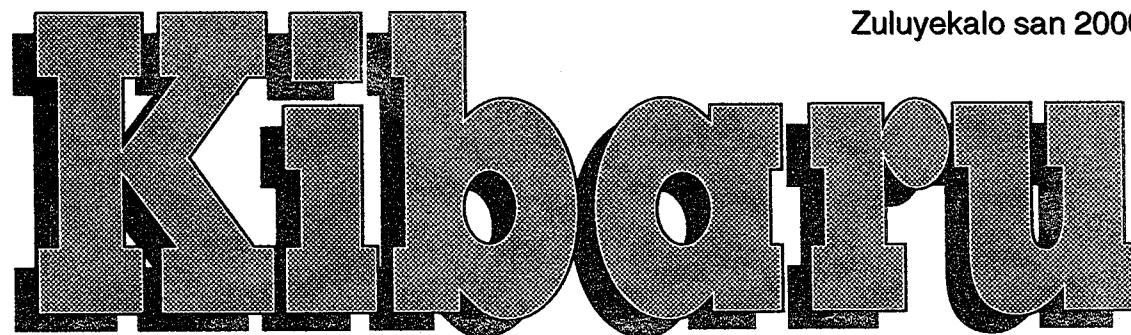
BAKURUBASANNI

(nimero 12 songo)

Mali kono = Dorome 300

Afiriki kono = Dorome 600

Jamana were = Dorome 1000

Kunnafoniseben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 28nan boko 342nan A.songo : dorome 15

Zuluyekalo san 2000

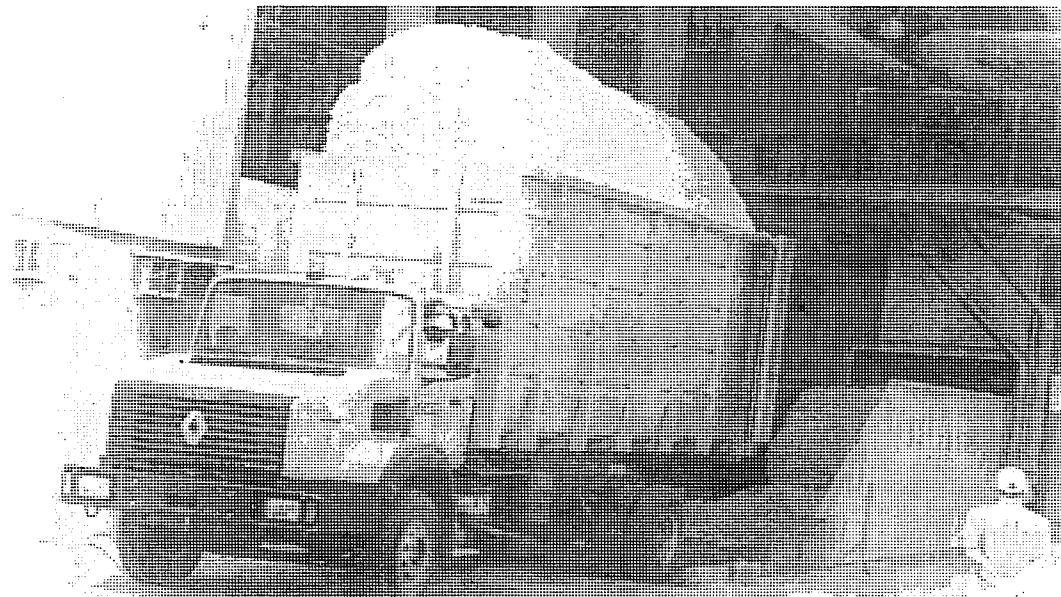
Bulonba ka nininkaliw cayara koɔriko kan

Jamana depitesoba ka laadalatonsigi kuncera jumadon, zuwenkalo tile 30, san 2000. Dogokundamadoninnukono, minnu baaraw gelevara kosebe, depitew ye yamaruya di ka sariya segesegeta caman sabati. Kelen min ma se ka laje u fe, o tun be jamana sariyasunba yere bayelemalli kan, ka taamasen kura don a koro; okone bilala laadala nogooye were la, i na fo goferenaman y'a jini depitew fe cogo min na. Kerenerennenya la, jamana mara na sigidaw kojew minisiri, Usumani Si y'a jira ko nin be ke sababu ye ka baaraw ke, walasa sariyasunba be se ka bayelema ke jamanaden bee sago ye. Alamiadon, zuwenkalo tile 29, san 2000, depitew tun y'u ka yamaruya di ka sariya caman sabati, i na fo minnu be tali ke Ansongo sigida yiriwali musakaw jurutali la, Mali ni «F.A.D» ce, n'o ye waribonda ye min jesinnen don farafinjamanaw yiriwali ma ani jurutasaben min labenna Mali ni Libi fe, walasa ka mara niyoro kene kerenerennen baara dow ke; ka fara cemancckalan nemogoyaso do joli kan, n'o be wele ko «ensiperekison». Nka, sanni ka se nin sariyaw yamaruyali ma depitew fe, alamiadon sogomada bee kera nininkaliw keli n'u jaabili la, minnu tun be boli koɔriko kan. Sikaso depite Bafatigi Jalo ye koɔriko nininkalidamadow ke senye yiriwali kojew minisiri, Eli Madani Jalo la. A ko yala mun na koɔrisenenaw murutira, k'u te koɔri senye ninan. Goferenaman be ka feere jumenw siri walasa ka geleya in ban? Goferenaman be ka feere jumen siri koɔriko matarafali kama waatijan nataw kono?

Sanni Bafatigi Jalo ka nininkali ninnu ke, a tun ye koɔri senye yere lagosi kosebe an ka togodaw la, k'a sababu ke, Sikaso depite ka fo la, koɔrisene ye dugukolow nafa ban, ka sigidaw nagasi, ka faantanya don koɔrisenedawla, ka senekelaw coolo, ka juruw caya senekelaw la. A y'a jira ko koɔrisenen dwo y'u denw feere ninan,

walasa k'u ka juruw sara. Minisiri Amedi Eli Madani Jalo y'ajira k'a te Bafatigi Jalo soso denw feereli la ka juruw sara; ale min y'a kuma fo, a nkalon n'a tige, ale de b'o don, wa a b'a fo n'a kunkoye. Nka, minisirika fola, senekelaw ka segen bee man kan ka da koɔri kun. N'i y'a seneyorow ni jamana fan tow laje, i b'a don ko «Sanu jeman» ye nafaba lase koɔrisenenaw ma, hadamadenya sabatili siratige la. Mun koso koɔrisenenaw ko ninan, u te koɔri senye.

binaani ye. Goferenaman be ka fura jumenw jini koje in na? Goferenaman y'a ke cogo bee la, walasa koɔrisenenaw be se ka koɔrisongosigicogo faamu. Okofe, a jenna wusuru dow ko, minnu be ben sefawari miliyari 6 ni miliyon 600 ma; ani koɔri senefendow minnu be se sefawari miliyari 1 ni miliyon 200 ma. O temenen kofe, goferenaman sonna juruw kuntaala ka se san 3 walima san 4 ma, walasa usarali ka nogooye senekelaw ma. Goferenaman

"Sanu jeman" ye nafaba lase koɔrisenenaw ma

Kun jenama fila b'a la. A folo, o ye geleyaw ye, minnu sababu bora sannifeere temenen na. Semudete tun ye koɔri kilo songo ke sefawari mugan ni konontonye. Sannifeere labanna, dorome segin seginna koɔrisenenaw ma. Senekelaw y'a jatemin'o la ko koɔri kilo ye sefawari bisaba ni wolonwula ye. U y'o hake juruw ta; koɔri kilo songo nana ke dorome bisaba ye. Koɔrisenenaw ka geleyaw kafilanan kumbaba sorola sanji nacogofe. Samiyé damine na, ji ma tugu nognon na. Nk'a laban waati, sanji cayara fo ka foro dow tige. O de koso, ninan koɔrisenenaw ko koɔri kilo ka ke sefawari

labanna ka layidu ta ka koɔrisenenaw deme, minnu y'u ka ciyakeminew feere, walasa ka juruw sara.

Minisiri y'a jira ko muruti in banni y'a nisondiya kosebe. A be koɔrisenenaw fo, ka d'u ka faamuyaliko numan kan. O siratige kelen na, a k'a ka foli ni walenumandon be ka taa depitew, marajemogow ani goferenaman ka cidenw ma, minnu y'u seko bee lajelen ke, walasa ka senekelaw lafaamuya, sann'ale yere ka se koɔrisenenaw ma, u ka sigidaw la.

Salimu Togola
Badama Dukure

«Banki Mɔnjali» ye miliyari 80 juru don Mali la

Dijé seleke naani waribonba «Banki Mɔnjali» ye dolariwari miliyón 115,1 jurudon Mali la, walasa ka dō bo faantanya la, ka togodalamogow ka dijelatige nɔgɔya, ni togodaw ciyakeda kerenkerennenw yiriwali n'u sabatili ye. Wari ni be ben sefawari miliyari 80 ma.

Togodaw ciyakeda kerenkerennenw yiriwali poroze ye baaraw ye, minnu bolodalen be san tan kono, n'u nesinnendondjiwalankatayɔrow dilanni ma, ani ka bolifenkow sabatili, togodaw la, ka ji saniyalen sorɔli nɔgɔya ka t'a fe, ani sigidaw baaradaw sabati. Poroze baaraw tilalen don fila ye. Baara kunfolow be do fara jamana ka sew n'a ka nemaayaʃow fanga kan, walasa ka togodaw dondalali baaradaw n'a feerew sabati kosebe. Walə minnu ka kan ka k'o siratige la olu file :

- Ka ciyakeda do kerenkeren ka nesin ji caman walankatali ma, ani ka walankatayɔro kɔrɔw laben. O ciyakeda be ke kenyereye baarada ye, min jolen don n'a ka musakaw beey ye.

- Ka seriwsida do dayelesiraw kɔlosili n'u labenni kama, ani ka feereba do sigi senkan togodaw ka bolifenkow nɛnaboli siratige la; o seriwsida in ka kan ka sira kɔrɔw fana laben.

- Ka seriwsidaw dem'uka baaraw la, walasa baaraw ka ke bee sago ye ani ka togodaw ji saniyako seriwsidaw n'uka sigida baaradaw jo, ka kɔrɔlenw nɛnamaya.

- Ka hadamadenya lakanali ni sigida saniyali feerew siri.

- Ka ciyakeda kerenkerennen do dayeles togodaw ka baaradaw n'u ka ciyakeminenkow nɛnaboli kama. O de be musakaw don togodaw yiriwali dafé. Baara kunfilananw be teme ni kunfolow ye sew ni nɛmogosow fanga sinsinni siratige la, walasa ka do fara wari donni na togodaw yiriwali baaradaw la, jamana seleke naani

beelá. Esitasiyusi Beterebiza ka fola, n'ale ye poroze nɛmogó ye, baaraw be nesin marayɔro laafulenw ma jamana kono; poroze in be baarako nɔgɔya, ka warisɔrɔda dayeles togodalamogow ye, minnu be ke sababu ye, u k'u sagolabaaraw nesɔrɔ. Sanjintanya ni ja nali tilebinyanfan fe, ani jaba minnu kera san 1980 waatiw la, olu kera sababu ye ka maliden miliyón 1 ni kɔ kongɔ. Poroze in be jamana nɛmogow deme ka baloko sabati, ni sene yiriwali ye kudayi.

Banki Mɔnjali ka bolofara kerenkerennen «IDA» de ye wari in di; ale ka baara ye wari dili ye faantanjamanaaw ma, k'u deme. Poroze in wari do fana ka kan ka bo Maligoferenamantogodalamogowani nɛrilandew ka goferenaman fe.

Owari hake be se sefawari miliyari 15 ma; poroze nafa min be se togodalamogow ma, obet'ijsufawari miliyari 15 la.

Nin kunnafoiw bora jamana ka kunnafonisben Lesori kono.

«Sɛmudete»ka marajemogow wulili te nangili ye

Nténendon, zuwenkalo tile 3, san 2000, «sɛmudete» nɛmogosoba y'a ka nɛmogowwuliminnutunbe Fana, Buguni, Sikaso, Kucala, Kita ani San. Kuma caman na fo nin ko la. Nka sɛmudete nɛmogoba Bakari Tarawele y'a jira ko wuliliw kera walasa ka ni kura don sɛmudete ka togodala baarayɔrow la, sabu kɔsa in na, geleya kologirinyara kosebe. A te ben fo danaya ka sabati sɛmudete ni kɔrisenew ce.

A jirala ko nɛmogó wulilen ninnu dɔw meenwa kojugu maraw nɛmogoya la. O be se ka ke sababu ye k'u yelembolo sumuya baaraw la. Nin wuliliw ni sɛmudete ka taabolo kura be nɔgon ta, i n'a fo Bakari Tarawele y'a jira cogo min na. Bilakasuma t'a la; kuraw be baara damine, a te meen. A kɔlosira ko kɔrɔlen minnu wulila, u ma ke bolokofemogow ye. Sikasota, Usumani Gindo kera togodaw yiriwali feere kerenkerennenw ciyakeda nɛmogó ye, sɛmudete nɛmogoyasoba la. Min tun be yen, n'o ye Zan Batisi Jabate ye, o taara kɔlosili ciyakeda la. Okofe, Bakari Tarawele y'a jira ko sariya be ka sɛmudete baarakela minnu nɔmine nin waati in na, o wale ni wulili ninnu te sira kelen na; bensenma dɔrɔn don.

Moriba Kulubali
Badama Dukure

Jateden minnu be dusukun kami-kami

- 1) - Baliku miliyón 870 be dijé kono, minnu ma kalan. N'i y'u tila saba ye, fila ye musow ye.
- 2) - Dijé kono bi, denmisennin minnu ma don lakoli la, ka sɔr'u si sera, olu ka ca ni miliyón keme ni mugan ye. N'i y'o denmisennin miliyón 120 kemesarada, i b'a sɔrɔ 60 ye musomanninw ye.
- 3) - N'i ye Ameriki Latinjamana ta, i b'a sɔrɔ yen, musaka minnu be don kalanko dafé, mɔgɔ kelen kunda, olu jiginna ni 30 ye, kemesarada la, k'a ta san 1980, ka n'a bila san 1995 la.

Min ye Farafinna woroduguguyanfan jamanaw ta ye, musaka minnu be don mɔgɔ kelen ka kalanko la, olu binna, ka bo dolariwari 40 na, ka n'a bila fo dolariwari 25 la, bi.

- 4) - A jirala ko san o san, min be fara dugumakalan musakaw kan, dijé kono, o be ben dolariwari miliyari 8 ma. O hake kelen be don sɔrɔdasiw ka kɔjew dafé, tile naani dɔrɔn kono.

Nin kunnafoiw bora «UNESCO» yɔro, n'o ye dijé seleke naani tɔnba bolofara ye min nesinnen don kalankow, sekow ani dɔnkow ma.

Badama Dukure.

Kelenyatōn «OUA» bayelemaliko ka ke jekulu ye

K'ata zuluyekalo tile 10 na, ka t'a bil'a tile 12 la, san 2000, Lome dugu kono, n'oye Togofaabye, farafinjamanaw ka kelenyatōn «OUA» nōgōnye 36 nan senfe, yamaruya dira ka sariyasunba dō ta, min be «OUA» bayeleta k'a ke farafinna jekulu ye, walasa dorogonōgōnna, bēn, kelenya ani jekabaara n'u nōgōnnaw ka sabati kosebe farafinna kono. Hali n'o y'a soro taabolo kura in ye jamana dōw yiranyiran dōnnin, sanko minnu marala angilew fe ka koro, i n'a fo Afiriki di Sidi, Nizeriya, Keniya, Gana ani Misirajamana.

Kabini Siriti nōgōnkunben waati, min kera Libi san 1999, setanburukalo la, ni jekulu in sigili kuma fō'a senfe, Libi peresidan Kadafi hakilina dōnnendon : Ka farafinna k'i n'a fo Amerikenjamana, mara cogoya la; ka sebaya bo jamana kelen-kelen bēs ka bolo kan. A kow teliyakojugu kera sababu ye ka jamana caman muruti.

Alaban kera fo feere dō ka soro, bēs be son min ma. O de la Peresidan Alifa Umaru Konare y'a jira nōmogo tow la ko sebaaya be mine dōnnin-dōnnin. Jamana caman sōnn'o ma; o kera sababu ye ka jekulu sigili kuma sabati Siriti nōgōnye kēnekan. An ka jamana ma nin ke disigosiko ye, k'a yere jira, sabu majigin be mogow da nōgōn na. Bi, jekulu in sigili kelen sebeko ye, Mali ka baara kelen ka kan ka dōn a ye, kōnew sabatili la.

A be se ka fo ko Lome nōgōnkunben na to hakiliw la, kelenya ni farafinjamanaw kalali nōgōnnna baabuwla. Sariyasunba in sariyasen 33 nan y'a jira ko sariyasunba in be bila «OUA» sariyasunba no na. Ni baarawdaminera nisariyasunba kura in ye, «OUA» sariyasunba man kan ka teme san kelen kan, ka sō'a ma bin. O san kelen kono «OUA» ni farafinjamanaw ka sōrjekulu «CEA»

K'ata numan fe ka taa kinin fe : Sasu Ngeso ni Umaru Bongo ni Alifa Umaru Konre

ka kan ka feere tige, k'u ka baaraketaw latem jekulu kura in ma. Farafinjamanaw ka jekulu in dabora min kama, o y'a sinsinni ye «OUA» ni «CEA» ka fetaw n'a ka lajiniw kan. O koson, yelēma ma don marabaw ka dance sigilenw labatoli la; ka sigikafé ke ka jamanaw ni nōgōn ce faamubaliyaw ban; jamanaw nidonbaliya jamana tōw ka sokonokow la.

Nka sariyasunba in y'a jira ko jekulu in yamaruyalen don ka jamana kelen-kelen bēs kunko nēnabo ni jamanajemaaw ka tonsigi ka jen ye; o be ke kogelen dōw senfe, i n'a fo kēlew, mogofagaw, anihadamadenya taabolo numanw sōsōliw. Hakilina kura werew be sariyasunba in kono, i n'a fo demokarasi sariyaw labatoli ani hadamadenw ka hakew ni fanga labaaralinitiñejelya ye; akonnen fana don ka fanga ta diyagoya la. Ninni si tun te «OUA» sariyasunba la.

Jekulu in labaarabolo ye kōnontōn ye. Jekulu yere ka nōgōnye; sariyaw bolili kulu; farafinjamanadenw ka bulonba; sariyasoba, cilasekulu; bādaa lasigidenw ka kulu; kulu kerenkerennenw; soro, sekō ni dōnko kuluniwarikow nēnaboyorōw. Sariyaw

bolili kulu ni «OUA» ka minisiriw ka laadilikulubēs ka kan; nka «OUA» taw tun ye jamanaw ni jamana werew c e k o n e w nēnabōminisiriw ye; minisiri w e r e w jamaruyalendon ka don sariyaw bolili kulu kura in

na. Min ye cilasekulu ye, o ye fenkura ye; ale be bila «OUA» ka sēben nēnaboyorō no na. Nka cilasekulu in ka kan ka hakilina kuraw jini, ka sariya talenw boli, u bolicogo la. Cilasekulu in yere labencogo n'a ka baaraketaw ka kan ka dantige. Walasa farafinna jamanadenw bēs lajelen ka ke jekulu in mōgo lakikaw ye, farafinna bulonba ani soro ni seko ni dōnko kulu sigira sen kan. Olu fana labaarabagaw n'u ka baaraketaw ka kan ka dantige. Nin baarada fila tun kabon peresidan Alifa Umaru Konare bolo kosebe, sabu, a y'a jira ko jamanaw te se ka dorogo nōgōnnna abada jamanadenw ko.

Waribondaw fana be jekulu in kono, i n'a fo farafinjamanaw bēs ka waribonba, farafinna demewaribonda ani farafinna labaarali waribonda. Taalen nēfē, farafinna bēs ka waribonba dayelēti naniya sirila ni wari suguya kelen sugandili ye farafinjamanaw bēs kono. Min ye demewaribonda ye, ale be fangabondaw ka wari labaarali hakilinaw kōlōsi, politiki siratige la. Jekulu in dagayorō be ke Adisabeba ye, Ecopi jamana kan.

(n° 3nan to)

Jamana nəməgəw b'a fə ka baaraw kə ni hakili ye; o de kəson, u ma sən ka sariyaw jabatoli damine waati fə. U labatolite damine fo kulu fila k'ubolono bila sariyasunba in na, n'iye nəməgəw sigi kulu saba. Siriti nəgənkunben tun y'a jira ko nəməgəw bəe lajəlen k'u bolono bila səbenba in na sanni desanburukalo ka sa, san 2000 walasa tənsigiba balalen ka ke Libi jamana kan, san 2001, k'a jira dijə bəe lajəlen na, ko farafinjamana w bəe jenna ni jekulu in sigili n'a ka baaraketaw ye. Nka, a bora da o da fe, tənsigiba kərenkərennen in ka kan kə ke marisikalo la, san 2001.

Jekulu kura in sigiliko kumaw kera sababu ye ka farafinna gelyayaba dəw don dibi la dəonin. Nka gelyaya ninnu bə sənna halibi, i n'a fo dəlariwari miliyari 350 juru min bə fara in jamana w la, ka fara kelew ni sidabana kan. Jamana nəməgəw kumara gelyaw kan. U y'a jira ko k'a damine Lome nəgənkunben in na, nəməgəw bəe bə je ka bən kan kelen kan k'o fo dijə n'a lamini məgəw ye, gelyako siratigə la. Nəməgəw y'a jira ko Ecopi ni Eritere ka kele banni diyar'u ye.

Nka, o m'u bali ka Alizeri peresidan Bitemiliika yamaruya ka feerew siri walasa kele in bə se se ka duga pewu. «OUA» nəməgəya tun b'ale de bolo sanni Lome tənsigi ka se. Min ye Kədiwari mankan ye, u y'a jira ko nəməgə damadə bəna je ka se o jamana nəməgəw ma, k'u kumajəgənya, walasa ka masiba künben. Peresidan Alifa Umaru Konare seginnen ka bo Lome, a y'a jira ko «OUA» bayeləmaliko in y'ale nisəndiya kosebe. A ko minisiriw ka laadala nəgənye bəna sariya də ta min bə jekulu kura in sariyasunba yamaruyali sabati. A te məen tugun, sariyasunba bəna bila bulonba ka bolo kan, a k'a hakilina d'a kan.

Salimu Togola ni Badama Dukure

Haks te səmo nafa la

Sanu yere ni «sanu jemən» temenen ko, n'o ye koɔri ye, an ka jamana ye «sanu binkəneman» soro, n'o ye səmo ye, ni nansaraw k'a ma «anakaridiye». Nafa bə səmo na Mali n'a lamini jamana w kənənədijə lamini yere la, soroni wariko siratigə la. Jamana kənə yan, səmo bə wariladon a sənebagaw kun; o kofe, a bə ja kəle sabua jirala k'abə tasuma künben, wa bintə falen a jukorɔ a bə dugukolonon fana kele, ka dugukolo bilalnw nənamaya; a ladonni ka nəgon wa a ka jiko man bon. Səmo suguya minnu bə yan, olu bə den u san 4 walima san 5; suguya minnulatəmolendən, k'ulabaara, olu bə dənni damine, u san 3. Səmoşun yere bə san 35 ke balo la, ka se san 40 ma. Jirisun in bə san kalo 12 min ke n'a furabuluw ye, a jirala k'o bə funteni ni ninakilidegun nəgoya sigidaw la. Səmo məgo faamuyalenw ka nininiw y'a jira ko səmənifəncaman bə se ka səne nəgonfe, minnu bə ke sababu ye ka səmo yere sankorota; i n'a fo nə, nsəre, so, ani tigaw n'u nəgonnw. Ninnu bəe ni səmo bə taama nəgonfe, fo k'a se san fila ma. Səməkolo bə se ka mara ka san 3 ke, ka sər'a ma toli; ka soro sikolo bə san kelen soro mara la ka bala məgəw la.

Səməforo taari kelen səməkolow nafa bə se sefawari waa kəmə ni mugan ma; o y'a kəlo gansan ye. N'a kəlo wərəla k'laben, a kilo kelen səngoye sefawari baa kelen ye Mali la. Senegali suguw la, a kilo ye sefawari bakelen ni kəməfila ye; nka dunanjiginyɔrbawla, n'oye» Oteliw» ye, səməkolo sniyalen kilo kelen bə se sefawari baa saba ma. Min ye Abijanye, Kədiwari jamana kan, səməkolo kilo ye sefawari biwɔɔrɔ ye; sikolo te təmə sefawarai tan ni kelen kan.

An fe yan, səmo bə se ka bayeləma ka fən suguya tan nəgonna sər'a la. A kəlo bə jeni, k'a wərə k'a bayeləma k'a ke səmədegəw n'u nəgonna dumuni fən ye. Səmoden bə bisi k'a ke moni na, k'a timiya. Abeja fana, k'a ke ka balokomago ne. Səmoji bə laben k'a ke minfən ye; a naga fana ye shew ka dumuni mandiba ye. A wəfən bə ke ka jolicayabana fura ke. Səmo ye fən ye min lakodənne don kosebe kəkan suguw la; a nininen don yen kosebe, dijə n'a lamini bəe lajəlen na. Min ye iziniko siratigə ye, səmo bə laben k'a ke furaw ni muntuluw n'u nəgonnw ye, minnnu ka ni hadamaden farikolo ma. Ayera fana ko tulu min bə bo səməkolo la, o bə ke ka pankurun fərən w

laben, k'u lakana.

Nin bəe b'a jira ko nafa min bə səmo na jamana kənə, an'a kəkan, o ka kan ka ke sababu ye ka məgəw ci ka ke səmo sənəni kan. Sanga ni waati bəe səmo nininen don jagobatigə fe. An ka jamana bə səməkolo baa yirika bo san kənə. An lamini na, Gine Bisawo ye folo ye səməkolo la, ka Kədiwari tug'o la, ka Senegali d'o kan; Mali ye naaninan ye. Farafinna woroduguyanfanfe, Məzənbiki ye folo ye. Dijə yere kənə, Endi bə ten kan, Wiyetinamu ni Berezili nəfe.

Yala an ka jamana na se ka jate don də la, səməbəjanaw fe wa? A bə se k'a fo k'o te bala məgo la, sabu an ka jamana kungodaw lahalayaw bə səməsəne diya dən a kebagawla. Səməbəne yan kojugu! O kəson, a nəniya sirila ka səmo sənə yərə bəe la; a bə nə yərə o yərə la, a ka sənə yen; jekulu də sigira sənə in labənni kama ka ban. Jekulu in məgəba də ye Hamidu Dukure ye, n'o ka baaraw nəsinnen bə yeelenko, sigidaw konew anisənə yiriwali ma sahəli jamana w kənə; a ka ciyakəda in təgo ye ko :

«Senagiri». Ale bə ka nəsin nin jiri suguyaw yiriwali ma. Bəe b'a kalama ko Hamidu Dukure ka baarada in bə sənəfən w faraw n'u kolow n'u buw laben k'u ke tasumakomago nənnaw ye, i n'a fo biriketi w ni dəgəkurunin w ni finfinkurunin w.

Walasa u ka se ka Hamidu Dukure dəmə a ka baaraw la, Mamudu Ibunu Yatara n'o ye nininikəlaw ye Mali sannakalansoba la, ani Abubakari Soribari Ture, o ye jekulu «Agir» təgəlaməgo ye, jekulu min nəsinnen don sigidaw labənni n'u lakanani baara ma, ka fara Asani Jopu kan, n'o ye tufinkow dənbaanana ye ni Senegali minisirisow ka jekulu səbenənənabəbaga don, jekulu min sigien don magaoje tasumakow nənini kama, i n'a fo tobilikəlan w n'u nəgonnw, olu bəe y'u fanga ke kelen ye ka tufin də laben ni nəniya, səmo ka kan ka ye min jiri w la.

Ni məgo kofolen w ka nəniya sabatira, a bə se ka fo ko Mali n'a jeniyɔrɔ fin səməkolo la. A bə ke sababu ye ka jamana nəməgə folo, Modibo Keyita ka bonya segin a ma, k'a waleñumandon, sabuale kera sababu ye ka səmo lase Mali la yan, tuma min a bər'a kalama ko nafa bə jiri in na.

Moriba Kulubali
Badama Dukure

Farajew k'u te jiriden san tugun min forokene furakeli ma k'u sago la.

Dijne jamana hɔrɔnyalenw ka tɔnba, n'o ye "ONU" ye, o bolofara min nesinnen bε sεnεkow ni balofenkow ma, n'a bε wele ko "FAO", o mɔgɔ faamuyalenw ye nɔgon sɔro jiridenko kuma dɔ kεnε kan, n'o ye farafin jamanaw jiriden dɔw feereli kɔnεw ye Eropu jamana kɔnɔ. O jiridenw ye jabibi, awoka, manje ani mangoro ye. U ma fεn fɔjiriden tɔwani namaña kan, minnu bε bɔ farafinna wali dijne yɔrɔ wεrew la, ka masɔro olu kɔnεw bilala bolo kelen kan. U fɔlɔla ka bεn fεn min kan, o ye mandiya ni sanga minnu bε nin jiriden kofolenw na, o t'u nɔgonaw la yɔrɔ si dijne bεs kɔnɔ. U ko farajew b'u fε kojugu, k'o de kama olu balannen b'u ma. N'u ma san ka ban, tɔw te tεremε. U y'a fɔ kɔjate min minera san 1995 la, k'a dɔn jiriden hake minnu bε bɔ yɔrɔ minnu na an'olu cogoyaw, o jate y'a jira ko n'iye dijne bεs lajelen ka jiriden duntaw hake ta, i b'a sɔro kilo 100 kelen bεs la, kilo 35 bε bɔ Afiriki jamana kɔnɔ, n'o ye 35% ye. Uko jiridenkola, jɔyɔrɔ min bε Afiriki la, o ka bon, o ka girin, ka d'a kan jiridenw bε bɔ jamana wεre minnu kɔnɔ dugukolo kan, n'olu bεs farala nɔgon kan, o ka ca ni Afiriki jamanaw bεs faralen ye nɔgon kan. O jamanaw ye Ameriki, Azi, Karayibu, Pasifikasi ani Larabu jamanaw ye, minnu kelen sitε seka Afiriki jɔyɔrɔfa. O siratige la, mɔgɔ faamuyalen ninnu y'a jira ko n'u ka jate minelen bɔr'a sira fε, u hakili b'a la, ko san 2005 damine la, dɔ bε se ka fara Afiriki jiriden santaw hake kan, ka bɔ kilo 35 la, kilo 100 kelen bεs kan, ka se fo kilo 55 ma, kilo 100 kelen bεs kan, n'o ye 55% ye. Nka, u y'a fɔ k'a geleya ko dɔ te fara hake santa kan ni cikelaw m'u bolo yεlema, ka jiridenforo baara kecogo kɔrɔw bεs bila, ka farajew sagona kecogo ta, olu minnu y'a jiridenw bεs sanbagaw ye. U ko n'a bora baara kecogo bolodalen geleyaliko la, u ne te fεn wεre la, min bε Afiriki bali ka jiridenw sɔro fo ka caya ni dijne bεs lajelen ka jiriden duntaw hake tilance ye. O kɔrɔ ye ko

dɔfaraliko kuma min fɔra, o dulonnen bε baara kecogo numan de la, n'o ye yεrelaben ye baarakelako, baarakeminenko, foroko, jiko, nɔgo lakikako, furakelilan lakikako, lakanliko ani kɔɔsiliko bεs kama, walasa jiriden sɔrotaw bεs ka ne, farajew kana fijn sɔru la. O de ka gεlən olu ma.

O de kɔson, kabini san 1993 la, olu wulila ka kubenw laben yɔrɔ caman na, farajela ani farafinna, ka jiridenforow furakeliko fε, k'a k'u sago la, k'a jira k'o min y'u bεs sεbe n'u bεnkan ye, n'o ma k'a kecogo la, siga bε don jiridenw kisili la banaw ma. Nin bεs la, farajew jijakun ye fεn min ye, u bε fεn min nɔkan, o y'u kisicogo de ye bana sidɔnbaliw ma, jiridenjuguko bεs se ka ke minnu sababu ye. Uko n'u y'u ka warι bɔ k'a fεnw san k'a dun ka sɔru m'u sεgesεgε, n'o fεnw y'u bana, o tε mɔgɔ nɔ ye, o y'u yεrew de no ye. O banakunbenkodey'ubila ka furakelilan lakika nini ka bεn jiriden kelen kelen bεs cogoya ma, ka sɔro ka jamanaw bεs jiridenforotigiw ka mɔgɔ yamaruyalenw wele o niniibaara nεfoli kεnε kan, k'a jira k'o furakobε bila bolo kelen kan san 2000 zuluyekalo tile fɔlɔ dɔn. U ko baara bε k'a cogokɔrɔ la sanni waati ka se. Dantigeli bannen ko, mɔgɔ welelenw ko k'u ye kuma men, u y'a faamuya, a benn'u ma. U y'a fɔ ko baara ne bεna misεnya cogo minna, ni cikelawtor'uyεre ma, n'u ma dεmε wariko, yεrelabenko ani bilasiraliko la, balan bε se ka don baara la.

Farajew y'o dεmeliko layidu ta, k'a jira k'oluyεre ka niniibaara min daminera san 1994 la, o geleyara, a mεnna sen na, ka d'a kan, fεn minnu furakelilanw bε ka nini, o ka ca ni fεn suguya 800 ye. Jiridenw temenēn ko, baara sera nakolafenw ni dugujukɔrɔfenw ma, n'o dɔw ye sɔ, jaba, gankεnε, foronto, tamati, pɔmuteri, ku, bananku, woso ani fεn wεrew, minnu ka ca dantigeli ma. Nin bεs kun ye taabolo kelen sɔrɔli de ye Eropu jamanaw ka balofenkow la, n'o y'olu dilancogo wali u sɔrcogo

damakεnɔli ye, walasa bana suguya caman kana don jamana dɔw kɔnɔ, ka sɔr'o banaw ni jamana dɔw ka banaw te suguya kelenw ye. O kɔrɔ ye ko n'a ma ne ko banaw bε don Eropu kɔnɔolu sago y'o banaw ka ke bana suguya kelenw y'a jamanaw kelen-kelen bεs kɔnɔ. U k'odiyayɔrɔye fεn min ye, o y'o bana suguya kelenw kεleli nɔgɔyali de ye ni bana suguya caman kεleli ye. Farajew m'u jo banakunbensen kan gansan. U delila ka nεgan siñe caman na, k'o sababu ke kɔkanbalofenjuguw sannni ye k'u ladon u ka jamanaw kɔnɔ. O balofen minnu dɔw bɔr'u yεrew ka jamana dɔw kɔnɔ ka taa dɔw kɔnɔ wali minnu bora yɔrɔ wεrew, olu de ye banasidɔnbaliw bila hadamadenw na, k'a bila baganw fana la. U y'a fɔ k'o balofenjuguw la, kelen min mankan bonyara, n'a kɔnεw y'u nεgan ni tɔw ye, fok'ubila nɔgon na, okεra misisogo de ye, min tun bε b'u yεrew ka jamana dɔw kɔnɔ, ka taa dɔw kɔnɔ. O misisogo min ka tjinεni barika bonyara, o y'u siran, k'u b'u hakili kan, ka siga don misisogoko bεs la, f'u y'a wele ko misi fato sogo.

U ko nin kɔkan balofenjuguko min mankan bε senna halisa, u tangali o nɔgon wεre ma, o de kεr'u farakun ye nɔgon kan jiriden numanw sɔrcogo bolodalikola. Abε fɔ nin wale de ma ko "ni ko ma ke, ko te dɔn" wali ko "kojugu de ye hadamaden karamɔgɔ ye". Nin dekama, u y'a jira kon'uka yεrelabenko dantigelenw faamuyara, ko n'u bɔr'u sira fε, o bε ke sababu ye, ka fεn fila sabatijiridensannawnijiridenfeerelaw cekow la. Fεn fɔlɔ ye siga bɔli de ye san niklaw la, ka d'a kan, olu bε d'a la, ko fijn t'u ka fεn santaw la. Fen filanan ye cikelaw ni feerelikεlaw hakili latigeli de ye, ka masɔr'u ka jiridenw tεna doni tugun ka taa Eropu kɔnɔ ka tila k'u lasegin k'u man ni. O bε na ni jiridenforow furakelicogokura nεnabolli de ye, fo k'a sabati, walasa baara kana ke baara gansan ye, n'o ye baarakela bolo lankolon bɔli y'a la.

Denisi Wiliyamu
Amadu GANI Kante

Goferenamannisemudete y'anw k'u sago ye

Jinan, koorisenenaw ye geleyaw soro koori songo binni n'a donfénw songo geleyali la. Tuma min na geleyaw kera, senekelaw ye lajini dōw ke ka nesin koori n'a donfénw songoko nogoyali ma. U'ye lajiniw ke sèben ye k'aci semudete ma ani goferenaman. Kabini tuma jan, sèbenw sera semudete ni goferenaman nemoyasow la, ani yoro werew, u tun ka kan ka se yoro minnu na.

Nka goferenaman ni semudete ma senekelaw file fen ye, sanko u ka sèben. Waati do jateminera senekenaw fe, ko n'o waati sera ka sor'u ma jaabi, koori te sene ninan. O waati sera ka sor'an ma jaabi. An k'an te koorisene ninan, ka d'a kan nemaaw m'a dōn ko mogo kumana. An bee benn'a bilali kan; an sigilen tor'o kan. Fo wasadeuw, n'o ye depitew ye, olu nana an dakorobo k'an kñotaw dōn, ka t'olu lakali, u lakaliyorow la. Jaa ! Kaba t'olu tegé la ka nesin senekelaw ma, dakoroboli gansan kó.

O kelen, nemogow ye ciden do ci ka n'an sègeré. O ma kum'an ka lajiniw kan. An mago te se kuma minnu ma, olu dama de fo; wa olu ma fo ni höronyakuma fana ye, fo'k'a diyagoya fo : «Ko n'a diyara mogo min ye, o ka koori sene; n'a ma diya mogo min ye, o k'a to yen» kuma caman werew, fo'ra, nafa te minnu na, ka laban k'an ka joli koro madimi, ka taa n'a sen fila ye. Anw koorisenenaw k'an ta y'an bolo fila ye; an fana te koori sene ! A senebaliya be se ka mago min sa, o na dōn. Anw senekelaw te bère soro koori nafa la cogo min na, an têna geleya bère soro a senebaliya la o cogo kelen na.

Siyaka Jara Balikukalankaramogo
Korokoro-Dogo - Buguni

Koori senebaliya na su caman bo

Ni koori ma sene Mali kono, o be su haké min bo san kelen kono, san saba te se k'o suw don; sabu su na bo senekelaw la, a na bo semudete fana la; a na bo goferenaman fana la. Mogo o mogo, n'o ka here ni lafiya dulonnen don koorisene la Mali kono, a senebaliya na su b'olu bee la, hali n'o y'a sor'o tigi te jamana kono. Mun na koori te sene ninan de ? N'a fo'ra ko, ko te ce kñoba dimi, i m'a gos'a kono kan. Semudete y'anw gos'an konobara la; wa, an dimina. Mun y'an dimi ? Semudete be kooriw jaasi k'u k'a sagow ye an'a dungow, cogo min ka d'a ye. Banki «BNDA» b'a ka juruw tige dugu wari la, cogo min ka d'a ye. Banki be juru minnu tige san kelen kono, o fanba ye mogo kelen, walima mogo fila ka juru ye,

tijeni sira fe n'o te, san kelen jurut se ka dugu wari bali ka tila.

N'i ye nin geleyaw laje, goferenaman ne b'u la; a tulo b'u la. A m'a fo hun; a m'a fo han. Ee Ala ! Mogo kana fula ni misi to nogon na sa, k'u be nogon dōn ! Ka d'a kan n'ta ko te basakele la, a ka dan a danyoro la, n'o te, i ka ko na sor'a la. A fo koori senebaliya têna geleya don komini kuraw nemogow ka baaraw la ? Faamaw, aw ye njaabi ! Yala, a têna fiye bila «kani 2002» la wa ? Yala, a têna fiye bila 2002 peresidansi la wa ? Faamaw, a' ye n jaabi ! A' kana son a ka bon aw nena; bonfen ceko numan te.

Saliya Kumare

Konseye Kominali Merijela

Kominiko geleyaw

A fo'ra ko fanga seginna so. Ayiwa, ne hakili la, o tun ka kan ka nogoya don an ka sigidaw la. Nka, o kelen be sababu ye ka do far'an ka geleyaw kan. Mun na ?

Komandan tun te wusuru mine; a tun te negeso mine; a tun te motomine ke; kuma te wotoro ma. Nka nin fen bee lajelen b'a la ka mine sisan, kominiw kono. O bee kó, nisongo wajibiyalen don. Aw k'a laje: Negeso «wijeti» ye keme saba ye; moto ta ye keme wo'ro ye; wotoro ta ye keme saba ye. Folo, negeso «wijeti» tun ye keme ye; moto ta tun ye keme naani ye. Ka do fara nafolobota kan, ko fanga seginna so. Fanga ma segin so de ! Segen de seginna so.

N'a fo'ra ko bee k'i ka komini laben; Ohon ! tijen don ! Nka se min te mogow ye, k'o doni d'u kun, i b'i ka sigida goya mogow ye.

Aw yere k'a laje: Zuwenkalo mana ke nisongo minewaati ye, o b'a soro balo te senekela caman bolo bilen, sanko wari. Ne b'a nini meriw fe, u

ka jateminé ke wariko la. Kononin be se ka ji min min, ka pan n'o ye, o y'a bère ye. N'a temen'ko, a be bin duguma. Nka nin bee kó, wajibi don, an ka kominiw laben ka ne.

Nka wari pincogo de be geleya don a ko la. Ala k'an kis'o ma !

Kolankoro Faransuwa Jara

Balikukalankaramogo

Jalan - Kolokani mara la

Semudete k'a kofiles senekelaw la doonin

Ne jorolen don. Ne siranna, k'a sababu ke samiyé temenen inyetijeni camanké. Sanji ye koori tijen; koori songo binni; nogow songo cayara fo senekelaw y'u ka cikemisiw feere. Ni senekela koni y'a ka misifeere ka ban, a kera dabalibanko ye, i be ci to ke cogo di ?

Semudete ka kan k'i kofile senekelaw la doonin. Ni nogoya nana, o y'u ta ye; ni geleya nana, oye cikelawta ye. Senekela kera degesusu-kolonkalan ye; k'a kun je ten, k'a bo k'a jo kerefe. A kera sababu ye ka geleya don anw ni nogon ce.

Jinemusa Togola
Arajodilanna - Sidoni Dogo - Bana

Nininkali

Aw be desen min ke, ka fili tan k'a la, ni mögo min ye filli tan ninnu soro, u be ci kibaru némogoyaso la wa ? Walima, a be ke cogo di ?

Abu Sanogo Yiringaso Bilenjo

Jaabi

Kibaru némogoyaso be Abu Sanogo ladjonniya ko filiw jaabiw te ci ka na némogoyaso la. Filiw dabora «Kibaru» kalanbagaw nénajeli kama. Filiw n'u jaabiw b'u kun kan. Tuma min na n'i y'i hakili labaara ka filiw jaabiw soro, i yere ka jate la, ibé soro ka kibarusebenyelema ka jaabiw yere-yere sidon. N'e ka jaabi soro enwijaabi sebennenw ye nogonta, o tuma, i y'a soro. Nka, n'u ma nogonti, i y'a je. Desen b'i son hakili la, k'i nénaje, k'i lajine dōn segen ni hamidow ko. A dabora nin de kama.

Sebekoro

Ninan kooriko sannifeere kuncera nténendon, awirilikatole 3, san 2000. Géleya caman yera sannifeere la ninan; nka géleya b'a waati fe. N b'a nini mögo fe, u k'u hakili t'u yere la, ka juruw ta ni hakili ye, san 200) àç 0 kónona na, walasa san wére kow ka nogoy'an bolo.

N ye ko dō kólosi an ka togodaw la. U be ntolatan, laben u ni nogonti; o laben be ke kélé ye. Ne fe, o man ni. Anwka ntolatan dōkera ten. Ntolatan ma dabo kele kama.

Seriba Dunbiya

Animateri Nafajikura Sebekoro

Sebesun tigeli man ni

Géleyaba dō b'anw kan, n'o ye sebetigeli ye. Ka sebesun tige k'a feere. Ni faamaw ma deme don an ma, a laban, hali sebe dunta ténasoro. Mögo minnu b'u ban sene ma k'u sigi ka sebe makono, u bëe k'a don ko ni mögo o mögo minna baarajugu in na, n'o ye sebe tigeli ye, anw Yilokaw b'o tigi lase faamaw ma.

Mariko Jakite

Duguyiriwaton Sébennikela Yilo

Mali faamaw

N b'a fe k'a dòn, faama minnu b'u sinen, jamanadenw ka sariya labatoli kaman, u b'u siyen mun fen na ? N b'a jin'aw fe, faamaw b'u siyen fen min na, u ka saba far'o kan, sabu diine saba be yan, minnu ka girin : Mahamadu diine, Isadiine, ani tonligidiine. Ni Mahamadu diine mögo be sigi, kurane ka d'olu ma, u k'u siyen o kan. Ni Isadiine mögo b'u siyen, bibulu ka d'olu ma, u k'u siyen o kan. Ni tontigi min b'a siyen. Kulukoro nanakulu be yen. A ka fo arajo la, k'a bo jabaranin na, k'a bo kibaruseben kono.

*Seriba Kane Animateri koro
Masamanbugu - Kula - Kulukoro.*

Patisakana

Pati ! Ko sénékelaw ni sémudete, an bëe jolen don patila. Ansima se ka patisakana fo, a sababu ke mun ye ? Sénékelaw ko min ka dôgo, sémudete ka soro dun b'o la. N'i ye kélé ye misikunkoloko la, dadugula nöfeko don. Tijé-tijenin yere la, mijé te; dadugula ka bon mögo kelen ma.

O la, n ka foli be sémudete mögo ni sénékelaw bëe ye.

Nofan Jara Binan Merijela

Baaraden te se k'a bëe ke

Ne ye ko dō kólosi. Mögo minnu be baaraden ta k'u deme, walasa ka do fara soro kan, olu yere te fen ke bilen. Wa ni baara banna, u be jor soro la. Wale in kebaga ka ca sénékelaw la. San tow la, e yere be solikabo ke don o don, e ye baaraden ta ninan, k'i ban solikabo ma. Fo ni dugu jera, i be to yaala-yaala la dugu kono fo misibowaati, ka soro i ma taa kungo kono. Ni fo bora, o tigilamogo b'a fo k'ale kelen ka salon soro cayara ni ninan ta ye. E dun ye baara min ke salon, im'o ke ninan ! Kobaaraden b'i bolo. N'i ye baaraden ta, i yere ka do ke de !

Wena Kulubali Balikukalankaramogo

Jékuma - Wolodo

Poyi : Aw ni ce !

Ni ne ko aw ni ce, wa aw ni ce de ! N be aw ni ce fo jorw ma ? N b'a fo aw cikelaw de ma, k'a fo aw baganmaralaw ma, Ka tila k'a fo aw bololabaarakelaw ma. N b'a fo dokela bëe ma, Minnu be do ke u yere ye, Ka do ke faso ye, ka do ke kabila ye, ka do ke jamana ye. Fasodenw, ce ani muso, denmisen ani mögököröba, An ka wuli ka do ke fo fenkébaliw ka nebo an fe. An k'a dòn ko baara de be mone bo. Dokeli de be Mali bo nogonti, ka yereka sabati An k'a dòn halibi ko géleya si man kan ka an niné yereka koro n'a girinya kò

Poyi : Fasodenjugu

E ko dòn, e yere de kodon ! E min te baara fe sanko k'a ke ! E min be kojugu sidon k'a ke ! E min fana be fasojobaara ye k'i ban k'a ke ! E min te i joyoré fa baarakeda la ! E min be nkalon tige, ka yuruguyuru ke baarada la ! E min tilenent te baarada mögo ni nogonti ! E min te faso nafolo ani faso ciyakeminew lakana ! Burama Sidibe balikukalankaramogo Sirakorla C.A.R Kulukoro

Faamaw ka kan ka kuma Faso kanw na

Ne b'a jini goferenaman ka cidenw fe, n'u be kuma jamanadenw kunkankow kan, tonsigiyorw la, u ka kuma jamana kanw na; kérénkérénnye la togodalamögow. Ni nansarakan fo yoro min na, an t'a jate, sanko n'a be fo jabaranin na; an be sin ka suuruli ke, ka teme n'an sen fila ye ten. N'i y'a ye jabaranin ma se ka sangaba soro togodaw la, nansarakanbafo in nodon. Kan in meen'an ka jamana in kono, a ma mago ne.

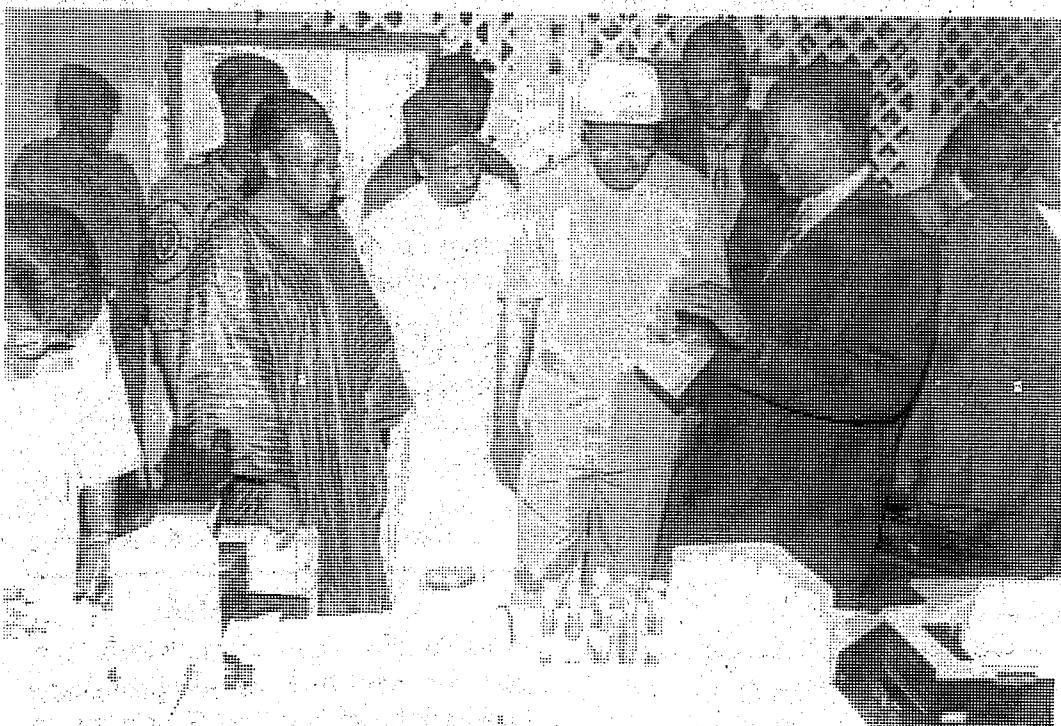
Lala Mamadu Jakite Bamako - Bozola

Mali ka sumaya kéléli fëere kuraw

Ala ni sumaya basigili kologirinyakojugu an fe yan, farigannin mana mögo min miné, banabaato o, furakélikela o, bëe bë miiri fen min na, o ye sumaya ye. Min yëre ye jörénankoba y'a ko la, bëe lajelen bë ka doğotorosow ye k'u to yen, k'u nësin yërefurakeli ni farafinfuraw ma. Mögo bë siran farafinfurako la ka da yorominkan, o ye Ginba ka kuma ye, a ye kuma min fo nögölon senfe furafeerelaw kan. A ko fura bëe ye fura ye. Mögo t'a fo k'i b'i yëre sëgen jateminë caman na sumaya fanga kan Mali kono. A bë se ka fo ko sumayakise bë maliden kelen-kelen bëe lajelen na. Sumayako bë ka bëe labo sigiyorow ni siyorow la. Dow yëre ko Mali ka sidabana ye sumaya ye.

Nögönkunbenba min kéra Abuja, Nizeriya jamana kan, sumayako kan, o jëabiw dira sibridon, zuwenkalo tile folo, san 2000, nögönye dösenfe, min némogoya tun bëjamana némogo Alifa Umaru Konare bolo; a kéra an ka dunanjigiyoroba, «Oteli di amitiye» la. A nesinnen tun don fëerew ninini ma ka dö fara sumaya kéléli fanga kan an ka jamana kono. Nininikelaw ni jamana faamaw tun bë kéné kan. Olu bëe y'a jira k'u naniya ye ka sumaya kéléli k'a ban pewu ka bë jamana kono, k'a sababu kë bana in bë jamana segin k'o, sörko fan fe. Jamana némogo Alifa Umaru Konare ye min fo k'a geleya, oye jamanaden bëe lajelen ka je, k'u fanga kë kelen ye ka bana in kéléli. A te je f'an ka d'an yërew la, ka d'an dëmebagaw la. Danaya joyoro ka bon a ko la kosebe, i n'a fo peresidan y'a jira cogo min na. A ko sumayako ka kë bëe lajelen haminankoba ye san tan nataw kono, san 2001-2010.

Peresidan Alifa Umaru Konare ka kumaw y'a jira ko san 2001 - 2010 sumaya kéléli baaraw man kan kakji n'a fo kumaba min fôra, a bë san damado bë : Ko bëe ka kenyea sörko sannisan 2000 kase. Okera kumaba lankolon ye mögöw bolo. Segesegeli ma k'a la, wa ko in némogow ma fosi

wëre fo, jamana kono, an'a kókan; bëe datugulen tora ten. Sumaya kéléli daminera Mali la kabini jamana ka yëreta waatiw la. A daminera ni soso fagali ye, ka sosofagan fiye duw kono, an'u dafelaw la ka furakeli far'o kan doğotorosow la. Nka Alifa Umaru Konare y'a jira ko sumaya kéléli yëre yëre farafinna tilebinyanfan tònba «CEDEAO» jamaw kono, o daminera san 1997 Harare ni dije seleke naani tònba «OMS» ka jen ye, tònba min nesinnen don kénéyakow ma. Alifa ye kuma in fo awirilikalo tile 24 n'a 25, san 2000, Abuja dugu kono, Nizeriya jamana kan. «OMS» tun y'a jira ko ka dö bo sumaya fanga la: Abuja nögönkunben in kéra sababu ye farafinna jamana némogo 15 nögönnaw k'uka yamaruya di sumaya kélélikola. Olayidumintara némogow fe, o no yera Mali la. Hali «OMS» ka lasigiden min bë yan, n'o ye Heleni Manbi Ma Disu ye, ale sonn'o ma. Nka, doğotor Ogobara Dunbo y'a jira ko wari caman ka labila nininikelaw ye, ka baarakeminenw d'u ma. Ale ye sannalakolikaramogó ye Mali la yan, min faamuyalen don kosebe an siginögönbánakow la. A jirala ko nögönlajere in ma dab'o kama. A dabora sumayako nedönbagaw ka foli

kama, ka hakilina numan di goferenaman ma, a bë se ka baaraw ke ni hakilina min ye san 10 nataw kono, walasa ka sumaya ka mögöfagataw dögoya, ka s'utilance la sanni 2010 ce, i n'a fo Abuja nögönkuben y'a layidu ta cogo min na. O senfe, dëmebagaw tun y'a jira k'u bë dolariwari miliyon 750 di; o bë ben sefawari miliyari 450 ma. Nka Peresidan Alifa Umaru Konare ko sumaya kéléli fanga fanba ka kan ka soro jamana kelen-kelen bëe kono folo; k'a to dafa ni kókanna dëmë ye. Osiratige la Alifa y'a jira ko segin ka ke folo hadamadenya sabatili so kerenkerennenw ma, ka animateriwbil'u kono. O temenén kofe, politikimogow ka kan ka kénéyakow fo k'a geleya u ka tondénw ye, walasa tondénw k'a faamu k'u ka némogow b'u ka kénéyakow k'u haminankow ye. Nka nin si te sabati ni kunnafoni falen-falen cogo ma laben k'a je. Kunnafoni latemeni yëre de tun ye nögönye in kunba ye. O kóson, Hamudalayi lakolidenw ye nögölon dö bo k'a jira ko niwakini tacogo numan nafa ka bon sumaya kéléli la; nka fosi te sigidaw saniyalibë; halibi jama ma se k'o faamu folo.

Base Jara ni Badama Dukure

SIDA bε ka lakoli sira tunun farafinna

Dijε seleke naani tonba «ONU» kabolofara minnu nesinnen don sidako ma, ani denmisenniw ka kɔjew, ani kalankoni seko ni dɔnko, n'oluye «ONU SIDA», «UNICEF», ani «UNESCO» ye, olu bεe lajelen, ka fara dijε waribonba «Banki mɔnjali» kan, olu jera ka sεgesεgeli dɔ ke min y'a sabati ko Kɔdiwari jamana kɔno, dɔgɔkun o dɔgɔkun, sida bε lakɔlikaramɔgɔ saba faga.

O kɔfε, «UNICEF» ka sεben dɔ y'a jira ko Zanbi jamana kɔno, san o san, sida bε lakɔlikaramɔgɔ minnu faga, olu ka ca ni lakɔlikaramɔgɔkura wye; (lakɔlikaramɔgɔ 680 ntanyara san 1996; ko mɔgɔ 2000 ka kan ka ntanya san 2005). O siratige kelen in na, nininiw kera Malawi Zimbawé, ani Botisiwana ni Uganda jamanaw kɔno, minnu y'a jira ko lakɔlikaramɔgɔ hake bε ka dɔgɔya ka t'a fe.

N'i ye lakɔlikaramɔgɔkodesse jatemine Farafinna, b'a soro sida bε dɔ fara lakɔlidew samatemen cayali kan lakɔlisoko.

Sobi Muli ka fo la, n'o ye sannalakɔlikaramɔgɔ dɔ ye, Nayirobi lakɔlisoba la, min faamuyalen don dɔgɔtɔroya siratige la, lakɔlisoko caman bε farafinna, kɔrɔnfela ni tilebinyanfan na, minnu lakɔlikaramɔgɔ faamuyalenba caman ntanyara, k'a sababu ke sida ye. Olu nonabilaw kera mogɔye, minnu ka kalan ma taa yɔrɔ jan na, n'u ka karamɔgɔya ma sabati kosebe. Lakɔlisoba dɔw wajibiyara k'u kan bila ka taa jamana werew ma, Farafinna kɔkan.

Sannalakɔlikaramɔgɔ, Mantan Fasa, n'o ye moritanika ye, o ye nininiw ke sidako kan, lakɔlikaramɔgɔ fanfela la, Kɔdiwari jamana kɔno. Ale ka nininiw y'a jira ko sida bε folo ka karamɔgɔkɔrɔbaw de faga, minnu mεennna karamɔgɔya la, n'u b'a si don kosebe; o b'a jira ko lakɔliko yere dili bε tige kabin'oyɔrɔ la. Okera sababu ye ka lakɔlisoko caman datugu, sanko togodaw la. Togoda dɔw bε yen, minnu lakɔlikaramɔgɔ te temen kelen kan, Kɔdiwari jamana kan.

Ayera ko sida te lakɔlikaramɔgɔ to; a te lakɔlidew fana to. «ONUSIDA» y'a kɔlosi ko dijε kɔno, ni sida banakise bε mɔgɔ miliyon 33 nikola, Farafinna tilebinyanfan taw hake bε se miliyon 23 ni kɔma. Olu

la, minnu ye banakise in soro kosa in na, u si b'a ta san 15 la, ka se san 25 ma; u bεe ye dugumalakoli, cemancelakoli ani sannalakoli kalandenw ye. Farafinna yɔrɔ in na, sida kera sababu ye ka denmisenniw ka kalanko dabila pewu; o caman soro la bangebagaw ntanyali fe. Dijε kɔno, sida ye denmisennin minnu ke falatow ye, olu bε se miliyon 8 ni kɔma; Farafinna ta y'olu la falato miliyon 7 ni kɔ ye. Debi Gasuhi ko sida kera sababu ye ka denmisennin dontaw dɔgɔya kosebe, lakoli la. Debi Gasuhi ye Keniyakamuso ye, min ye nininiw ke, ka «UNICEF» tɔgɔla sεben dɔ laben, dijε seleke naani kalanko kiimeli hukumu kɔno, san 2000.

Nin bεe kɔfε, a kɔlsira ko sida bε ka danfaraba don cemanninw ni musomanninwhakewce, lakoli la. Sabu ni bangebaaw banana, a doni ye musomanninw de ta ye, u bε lakoli bila, ka bangebagaw ladon, an'u yerew dɔgɔniw n'u kɔrow. A jirala ko musomannin sidatow ka ca ka tεmε cemannin sidatow kan. «ONUSIDA» ka sεgesεgeli dɔ y'osabati, minkera Keniya duguba dɔw kɔno, san 1997, ko n'i ye musomanninw ni cemanninw kemesarada, minnu si b'a ta san 15 la, ka t'a bila san 19 na, i b'a soro sida bε musomannin 22 la; cemannin sidatow te tεmε 4 kan. Nin danfara bε soro jamanaw bεe kɔno.

Yala nin kɔjew ye lakɔlikaramɔgɔ, lakɔlidew ani jamananεmaaw haminnako ye wa? Mankan Faso k'u y'a nini lakɔlikaramɔgɔ fe, u ka se dɔgɔtɔro la, k'a laje, ni sida t'u la; nka, u fanba m'a ko k'u sεbelako ye. Lakɔlikaramɔgɔ ka nin hakilina mana fara sidabana yere donbaliya kan joona, taamasiyenw siratige la, o b'a ko to juguya. Lakɔlikaramɔgɔ kɔni bε min jatemine sidako la, n'o ye kεnεkanko ye, o ye falatow cayali ye lakoli la, ka t'a fe, k'a sababu ke bana in ye; sabu, lakɔlisoko kelen-kelen bεe kɔno, i b'a soro denmisennin kelen, walima caman bangebagaw ntanyara «k'a sababu ke bana kuntaalajan ye». Ut'a fe ka sida t'a togo ma; u ko bana kuntaalajan.

O kɔfε, lakɔlidew caman bε yen, minnu ma da sidako la, i n'a fo Joyi Rigene y'a fo cogo min na. Ale ye sannakaramɔgɔ ye Kisumu, Keniya. O k'u bε

kafonogonya ke, cogo min ka d'u ye, k'u ka dijεlatige ni tɔw ta bεe lajelen don bɔgo la. Linda Kingi ye nin kuma ta sεbenba dɔ kɔno, k'a don a ka liburu kɔno min kumanen bε hadamaden sokonɔna kɔjew kan. A ko denmisenniw ka miirina ye ko mɔgɔ denmisenninama bε bana misenw soro cogoya min, n'i kɔrobayara, i bε batikuw, ka banaw fana soro ten, i n'a fo sida n'a nɔgɔnnaw. Mɔgɔ faamuyalenbaw ma filafosida kumbencogokan. Ubeε benn'a kan ko kunnafoniw ka kan ka dilakɔlisow de kɔno, walasa ka denmisew lakana. Farafinna, denmisenniw bε se miliyon 230 ma. N'i ye Farafinna jamanadenw bεe lajelen kemesarada, denmisenniw bε bεn 30 ma. Nikunnafoniw dira lakɔliw la, sida kan, o bε ke sababu ye ka bangebagaw lafaamuya, ani mɔgɔ tɔw, sankotogodaw le minnumogɔkalannen ka dɔgo. Nɔgɔnnayereba do senfe, min kera dijε lamini bεe ka kalanko kan, desanburukalo la, san 1999, Lusaka dugu kɔno, Zanbi jamana kan, Mɔnpere Mayiki J. Keli ye weleda ke: Ko bεe ka lakoli ke haminw bεe la belebele ye, k'a sababu ke sida ye. Ko sida banakise nεfoli ka don lakɔlidew ka fen kalantaw la. An bε don min na, i kobi, jamana caman m'a ke. Hali Keniya jamana kɔno, min ka baara kologirin nesinnen don sida kεlεli ma, bana in te lakɔlidew ka kalanfenw na. Kunnafoi mana boli cεnimusoyako kan, ka taa denmisewfanfe, a temε mandi. Mantan Fasa ko sida nεfoli ka gεlen, sabu hadamaden sokonɔnako don. Bεe b'a dɔnko Farafinna, o konnen don mɔgɔ ka kuma mɔgɔ ka cεnimusoya kɔjew kan. Nka, jigiw ma tige kosebe, k'a sababu ke kunnafoniw dili ye fan bεe fe; i n'a fo Zanbi jamana kan. Yen, kemesarada la, sida ka mɔgɔ mineta dɔgɔyara kosebe, ka bo 28 na, ka n'a bila 15 la, san 1994 ni san 1999 furance kɔno, mɔgɔ la, minnu si b'a ta san 15 la, ka se san 19 ma. Baara yere fanba ye mun ye? Mankan Fasa ko musaka caman te don sidako dafe. N'i ye sida kεlεli musakaw kemesarada, dijε kɔno, Farajejamanaw bε 90 de soro. Farafinna laban na balawu kumbebali soro, a ma deli ka min ye folo. Ala k'an kisi!

Dawidi Aduda ni Nadiya Kuri Daye
Badama Dukure

Samataségew ye «antereneri» kura soro

Hakilijiginna, san 2000 awirilikalo tile 23, dijé ntolatanna janawka kubén kadara kóno, Libi jamana nana férre suguya bëe dōtige ka Mali sen bo «KUPUDIMONDI» kuwaba la Bamako.

Mali ye Libi gosi bi 3 ni bi 1, nka kubén kufolo min kéra Libi, o ma diya Samataségew la, bawo libikaw y'an walon bi 3 ni bi 0. Nka kubén fila biw mana fara nögón kan, o b'i n'a fo Libi ye bi 4 don k'a soro Mali ta ye bi 3 ye.

San 2000, awiriikalo tile 23, mogo te Mali la, min tun dalen te Samataségew la, bawotige yere la balon te libikaw senkoro min bë se ka Mali lasiran. An bë don min na, i ko bi, Libi n'a ka waritigiya bëe, a ma kogo folo ntolatanko la, sanko k'a jate Afiriki janaw fe. Nka bamananw b'a fo ko : «Ni fali b'i bin, i t'a tulo fila'ye».

O temenen kó, fen kelen min tun b'an ni Libi ce, o ye degedenko ye, n'an k'o ma ko «antereneri». Libi ntolatanna janaw labenbaga ye dijé janaminéjana do ye balontanko la, n'a togo ko Karilosi BILARIDO ka bo Arizantini jamana kan, min ye «KUPUDIMONDI» yalon ni BILARIDOye. Kabini kubén folo Karilosi BILARIDO ye samataségew ka balontancogo kunkun n'a jenjen bëe tömo, walasa k'a dòn Libibësek'i kaankan cogo min Mali ne. A ka sègen ma ke fu ye, bawo libikaw ma son balontan ma samataségew fe. Uy'u ka balon bëetige. U ye balon lafili kénema cogoya min ka d'u ye, k'u yere b'o k'u bin cogoya min ka d'u ye, walasa waati ka teme joona, malidenw galabu ka kari. Libikaw y'u d'u ka joda la, k'u ban ka bo, k'a jini ka samataségew bali ka ntola tan. U y'u sago soro, bawo samataségew kéra i n'a fo u ma deli ka maga balon na don kelen, da kelen. Uy'u to nögón nedalaje la fo Libi nana bi 1 don sanga 45 nan na, ka kow geleya ka t'a fe.

Ntola sanga 45 filanan na Buramabilen nana Libi celu siri tige ni bi numan 1 ye sanga 47 na waati ka tila ka dō fara o kan sanga 63 na. Malidenw hakili ka soro ka sigi dōonin, bawo jigiya nana min sementiyara ni Yaya DISA ka penaliti bi ye. Samataségew ye bi 3 soro. Libi ye bi 1 min, don fen ma far'o kan. Nka samataségew ye ko bëe ke k'u bëe dō fara

u ka bi dontaw kan, u ma se. O kéra Mali senbocogo ye «KUPUDIMONDI» janjo la ekipu fe mögöw tun sigilen te ni min ka sebaaye ye, n'o ye Libi ye. Mögo faamuyalenw ka jate la, Mali «antereneri» n'o ye faransika Kirisiciyan SARAMAÑA ye, onoba bë samataségew cili la libikaw fe. U y'a jira k'a dara janá minnu na ka maliden dusubaw to yen, i n'a fo Alu TARAWELE n'a nögónnaw, o de kér'a filiyoroba ye.

Kodiwarika min ye ntola in jaratige n'a togo ko ZENKO, o fana ye Mali miné ka di Libi ma, n'a ka nanbara file ye. Nka min ka fili juguyara ni bëe ta ye, o kéra kirisiciyan SARAMAÑA ye. A ma ne, ale bolo bora ka baara la, n'o ye Mali samataségew degeli ye.

Mali ntolatankow jenabo jekulu «FMF» ye baara soro kirisiciyan SARAMAÑA labilalen. Mun na «FMF» ye baara soro ?

A ye baara soro ka d'a kan ale de y'a jini san 2002 «KUPUDAFIRIKI» ka laben Mali kóno. «KANI-2002» jatigiya te se ka je fen folo min kó, o ye samataségew labenni konumanye. Samataségew dun fana te se ka laben konuman fo Mali ka degeden numan jini ka d'u ma.

Mali ntolatankow jenabo jekulu «FMF» kuntigi Amadu JAKITE k'a bë malidenw bëe ladonniya ko nonabila soro ka samataségew «antereneri» koro Kirisiciyan SARAMAÑA la. A ko samataségew labenbaga kura ye Italika do ye, min togo ko OROMANO MATE. Bolon bilala bénkansében min na OROMANO ni «FMF» ni nögón ce, o kuntaala ye san fila ye, min bë damine san 2000, utikalotile 30. Amadu JAKITE y'a jira ko OROMANO de ben'i wasa don samataségew labenni na fo san 2002 KUPUDAFIRIKI kéné kan, min gintanw bëna ke Mali kóno. A ko OROMANO ni SARAMAÑA bëe ka bénkansébenw kónokow ye kelen ye. O koro ye k'a ka kalosara bëna ke sefawari miliyon 4 ye. Siso kelen bëna d'a ma, ka mobili kelen bil'a ka bolo kan.

Kunnafonidisira kan, Amadu JAKITE ko farajela «antereneri» kónonton (9) bëe de tun bë SARAMAÑA joyoro nofe, faransika caman tun bë minnu cëma.

Nka n'i y'a ye «FMF» ye OROMANO sugandi, o sababu bora yéléma donne na an ka ntolatan fëerew la ni jamana wëre mögo faamuyalenw ye, i n'a fo Itali janaw, minnu dönnen don dijé kóno ni balontan ye. O sifileli de y'a to OROMANO sugandira Malintolatankow jenabo jekulu «FMF» fe. Nin y'a siñé folo ye Mali k'i nesin Italijamana ma ntolatan labenni sira kan.

Min ye Irisilakaw ni alimanw ni faransikaw ni Mali yérewolodenw ye samataségew degeli siratige la balontan na, olu y'u jeniyoro fin kabini jamana ka yéremahoronya damine fo sisan. Itali «antereneri» ka dôgo farafinna an bë don min na, i ko bi, n'a bora Tinizi janaw labenbaga la, n'o ye ESIKOGILIYO ye. Otuma, OROMANO de bëna k'o filanan ye Afiriki kóno.

Mali samataségew ka «antereneri» kura OROMANO MATE te mögo dogolen ye dijé kóno ntolatanko la. A y'a jeniyoro fin Endonezi janaw labenni na 1993 ni 1997 ce.

A yere ka jamana kóno, n'o ye Itali ye, joyoro caman kalifar'a la ntolatannaw labenniko la. Nin y'a san 25 ye, a m'a sigi k'a bolo fila d'a sen kan. A y'o kuntaala bëe ke balontanko antereneriya baara la. An bë dugawu ke, Ala ka OROMANO ni Mali kan ben ! Ala k'a bolo meen a ka baara la !

Basiriki TURE

"AMAP" kuntigi Gawusu DARABO Mali kanw kunnafonisébenw baarada kuntigi Denze Samake Kibaru BP : 24 Telefoni: 21-21-04 Kibaru Buguffye Bozola Bamako -Mali Dilanbagaw-ni sëbenbagaw kuntigi Basiriki Ture Sëbenbagaw kuntigi Badama Dukure Labugunyoro: Kibaru gafedilan baarada Bolen Hake 16-000
--

San 2006 KUPUDIMONDI labenni dira Alimani ma

FIFA» ye kalafili do laben Zuriki dugu kono, Suwisi jamana kan, min jaabi diyara Alimani jamana na. Kalafili in kun tun ye ka jamana do sugandi san 2006 «KUPUDIMONDI» kubbenw bëna laben min kono. Wote in geleyara fo ka t'a fo k'a geleyara, bawo jamana minnu y'a jini ka dijne tulonba in laben u bara, olu bee sen bora fo k'a to to Alimani ni Farafinna woroduguyanfan jamana ye, n'o ye Nelsoni MANDELA faso ye.

Hakilijigin na kabini «KUPUDIMONDI» ntolatan kubbenw bolodara don fo'o min na fo ka se bi ma, ninan y'a san 70 ye, a janaminjanaw ka kubbenko hali kelen ma ke Afiriki dugukolo kan. «KUPUDIMONDI tanna siñe 9 Eropu jamanaw kono; Ameriki woroduguyanfan jamanaw y'a laben siñe 4; Ameriki cemanceyanfan jamanaw ta ye siñe 2 ye; Ameriki keñekanyanfan ye dijne janaw ka kubben kofolen ninnu gintanw ke siñe 1; Azi jamana fila, n'o ye Kore woroduguyanfan ni Zapon ye, olu ben'u wasa don san 2002 KUPUDIMONDI labenw na njogonfe.

N'an ye jateminé ke cogo o cogo, an b'a ye ko Afiriki mara de kelen don bolokofefen yentolatankola, dijne kono. Balontankelen don bi nafolosoroda ye cogo min na dijne kono, o de koso Eropu farajew be k'u senw n'u bolow don walasa KUPUDIMONDI kana ke Afiriki. Ub'o turu da fen caman kun, i n'a fo lakana basigibaliya min be Afiriki jamanaw kono, ka fara farafinna ka sentanya kan. O n'a taa bee, kalafili ye jamana tow bee sen bo fo k'a to to Alimani ni Angilejamana ni Berezili ni Maroku ni Afiriki woroduguyanfan jamana ye.

Nka ntendond min dara wote laban don kan, n'o benna alamisa ma, san 2000, zuluyekalo tile 6, Berezili jamana fana y'a sen bo. Kabin'o kera Afiriki bee jigi dar'a kan ko san 2006 KUPUDIMONDI labenni bëna di Afiriki woroduguyanfan jamana ma. O tun be se ka sementiya fana ni dijne ntolatankow jenabec jekulu «FIFA» peresidan BILATERI ka janiye ye, min y'a jini KUPUDIMONDI ka ke beñenituuru ye, a kana ke lenburuba ye ka amara kelen n'c'd ma. BILATERI ko balontan yiriwali sinsinbere ye d'acogoula ni amuncogoula.

ker'a dalagese ye kabin'a sigira don min na «FIFA» kuntigiya la. Nka bamananw b'a fo ko «miyeto ka kuma te mine sogobosoyoro la». BILATERI ye balontan kanubaganci numan de ye. A te nata were nin'a la a kecogo numan ko, a mana ke sango a ka ke degemingalama ye. N'i ye farajew n'c'olen yen KUPUDIMONDI la, a ka c'a la, nafolo min be soro a labenni na o n'feko don. N'o te, a bee te balontan kanu ye. N'an ye dijne seleke naani laje bi, i te dijne ntolatan ton togobolenba ye farafinw te min na. O togotigiya sorobagaw n'a dibagaw y'an balimaw de ye fana.

Anbalima farafin be togo, nafolo ni dawula minnu lase Eropu jamanaw ma, o b'u wajibiya tuma caman k'u ka fasodenyaeben di Afiriki jana caman ma balontan koso. O waati u mago t'an wolo ne la, umago t'an ka segenbagatoya ni faantanya ni kolibaatoya la. U te foyi y'u yere ka nafa ko. Nka n'a fora k'o nafa ka tila u ni farafin jamanaw ce, o ye «daga wulilen ye, k'a soro sonkala ma ye».

Dijne ntolatankow jenabec jekulu «FIFA» kuntigi Zozefu BILATERI sugandira don min na tonba in nemogoya la san 1998, a sababuba do bora Afiriki ntolatankow jenabec jekulu «CAF» cidenw na, minnu bee y'u kan d'a ma. BILATERI ma ke

fitiriwale ye farafinw ma, bawo a y'a seko damajira bee ke Afiriki jamana surunnadonni na, minnu tun be Zenewu kalafili kene kan, n'u tun sago ye san, 2006 KUPUDIMONDI labenni ka kalif'u la, n'o ye Marokuni Afiriki woroduguyanfan jamana ye. Nka digi dan ye denen ye. Fen o fen, n'o waleyali sirilen t'i kelen na, o te se ka k'i sago ye.

Mali yerewooden do, Amadu JAKITE, n'ale ye Mali ntolatankow jenabec jekulu «FMF» ni dijne ntolatankow jenabec jekulu «FIFA» ni Afiriki ntolatankow jenabec jekulu «CAF» ani san 2002 KUPUDAFIRIKI laben jekulu «COCAN» mogoye, o tun be Zenewu kalafili kene kan ka Mali ni Afiriki jecoye fa. A dusu tijen y'i sigi ka Alimani sugandito laje san 2006 KUPUDIMONDI bisimilali la. A seginnen Bamako, Amadu JAKITE y'a jini k'an be dibi la «FIFA» ka Suwisi kalafili in na.

Amadu JAKITE ni kunnafonidilaw ye baro min ke Alimani jamana sugandili la ka san 2006 KUPUDIMONDI laben, an b'o c'oye kumbaba d'ow lase aw ma.

Amadu JAKITE k'ale kunnasuulila fo k'a damateme wote jaabiko la, min ye yamaruya di Alimani jamana ma a ka dijne seleke naani ntolatan gintanw laben san

en 12

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A'y'olu jini.

1 - jakuma nukala. 2 - Tasa jiegennen. 3 - Numante dibi haké. 4 - Numante jifferez k'unkala. 5 - Samara min be kinifé. 6 - jakuma jefesen k'unkala. 7 - jakuma jefesen k'unkala. 8 - ja min be segi k'ns. 9 - Kinifé sebzifura. 10 - Kinifé jiffiez.

JAABI

Tulon te sèbe sa

(je 11nan tɔ)

2006. A ka farifaga ju bora Afiriki woroduguyanfan jamana sugandibaliya la, ka farafinna joyorō fa dije tulonba in labenni na, bawo jamana in ka naniyajira seben tun dafalen don a je bëe ma; o temenen kō, bëe tun hakili la ko KUPUDIMONDI labenni da sera Afiriki ma, bawo an ye san 70 k'a kō.

«FIFA» peresidan Zozefu BILATERI ye min fo wote kecogo kan, Amadu k'o ye tiñe ye, bawo a kera sariya kono, u bëe jéra ka min boloda. U donna kelen-kelen gundosonin kono ka kala fili u diyanye jamana togo kan, u diine ni naniya la. Mogo si ma gerende siri mogo la.

Amadu JAKITE ka foli la, fen minnu kera dibidibi la, o de nana ni Alimaji sugandili ye. O dun kera sanni wote ka damine, wa mogo seko t'o la fana. O dibi-dibilakow ye fen ye min be se ka ntolatanko lanogo ni fu ma sir'a la, bawo a b'a segin kō, k'a nagasi k'a kanu bo mogo dusukun na. Zenewu kalafili kera wale ye min k'donnen don balontan bolodi nögonma n'a belenituuru ma, a k'donnen don fariktojorajé kanu jiidili ma, barisa a kera setigiyajira ye, n'o tē, bëe b'a dòn k'a ko tun da sera Afiriki mara jamanaw ma. Kan kelen min ye Afiriki woroduguyanfan jamana je san 2006 KUPUDIMONDI labenni na, o ye Oseyani mara ka ciden kan ye. Fëëre tigelenw kadara kono, Oseyani ciden Sharili DENPUSEYI tun ka kan k'a ka kala fili Afiriki woroduguyanfan jamana kan. Nk'a ye Afiriki ntolatankow nénabò jekulu «CAF» janfa, ka Oseyani ta janfa, bawo a ma son k'a kan di Afiriki woroduguyanfan jamana ma, a ma son k'a di Alimaji ma. Ay'a yere mine. Oseyani ciden Sharili DENPUSEYI ka yéremine de y'a to Alimaji jamana ye sesoro. San 2006 KUPUDIMONDI labenni kalifar'a ma. Amadu JAKITE ko Sharili DENPUSEYI yere ka folila, uy'abagabaga k'a kana wote Afiriki woroduguyanfan jamana ye. Amadu ko bonya min be Oseyani ciden in kan, a si yere n'a ka baara koso ntolatankow nénaboli la u ka mara kono, o bëe tun ka kan k'a wajibya a ka wote Afiriki woroduguyanfan jamana ye, bawo a ka mara ntolatankow nénabò jekulu tun y'a yamaruy'o de la.

Nka Sharili DENPUSEYI bora a bonyabagaw'n'a kanubagaw bëe jigi koro. Amadu JAKITE ka lakalila, Afiriki ni Eropu ka kurutu-kurutuw juguyara dogodogow

de la sanni wote yere ka damine. A ko nka Afiriki balontankow nénabò jekulu «CAF» tun ye Amerikenw kan sòrok'aban; a tò tun ye Azi mogo ka kan 4 ye ani Oseyani mara ta 1. Ako Afiriki y'a ta n'a bila dòn lere damado sanni wote ka ke Azi ntolatankow nénabò jekulu fan fe. U y'a jira kene kan k'u'ukan di Afiriki ma. O tuma jigiya kelen min tun tora, o ye Oseyani kan ye, Sharili DENPUSEYI yamaruya u ka ntolatankow nénabò jekulu fe ka min di Afiriki woroduguyanfan jamana ma.

Zozefu BILATERI ye ko bëe ke walasa Azi mogo ka wote Afiriki woroduguyanfan ye, nka u ma son fewu. Amadu JAKITE ko farafinw ye su sabajijalen de ke Azi mogo da la, ka bënkan nini u fe. U y'a jir'u la k'an bëe ye desebagato jamanaw ye; an bëe ye kele kelen ke an ka horonya nöfe farajew bolo; anw de ye kelen ye; o tuma an ka kan k'an bolo di nögon ma nin kene in kan, walasa Afiriki ka san 2006 KUPUDIMONDI gintanw labenni soro, bawo farafinw ye ko bëe ke san 2002 gintanw ka se ka kalifa Azi jamana fila la, n'o ye Zapón ni Kore woroduguyanfan jamana ye. Azi mogo k'u'y'o bëe dòn, nka u be wote Eropu ye. O yoro la, bëe y'a dòn ko hasidiya donn'a ko la. Jigiyarin min tun be Afiriki woroduguyanfan jamana sugandili la, walasa san 2006 KUPUDIMONDI gintanw labenni ka kalif'a la, ka farafinw bëe sewa, k'an nimisi wasa, Oseyani ciden Sharili DENPUSEYI, nan'o jigiya kunkurunnin tige, n'a senboli ye wote la. A ma son k'a kan di Afiriki ma, i n'a fo a ka mogo y'a nin'a fe cogo min na, a ma son k'a di Alimaji fana ma. Tiñe yere la Oseyani ka ciden kan dil'i n'a dibaliya tun te foyi tiñe Alimaji ye, bawo a ka yéremine kera sababu numan ye Eropu jamana in sugandili la ka ke san 2006 KUPUDIMONDI jatigi ye.

Amadu JAKITE y'a jira baro banwaati ko «FIFA» peresidan Zozefu BILATERI y'u ladonna dije ntolatankow nénabò jekulu «FIFA» ka kunben dola, san 2000, utikalo tile 3, Zapón jamana kan, u da bëna se KUPUDIMONDI belenituuro kuma ma min senfe, walasa a kana ke lenburuba ye k'a nesin Eropu setigi jamanaw dörön da ma. Amadu JAKITE k'ale dalen don fen kelen na, ni Ala sonna, san 2010 walima sann'o ce KUPUDIMONDI bëna di Afiriki ma, walasa an ka segen ka dòn an ye ten !

Basiriki TURE

KUPUDEROPU JANJO DIYARA FARANSI LA

San 2000, zuluyekalo tile 2, Faransi ni Itali y'u kogo da nögon na «KUPUDEROPU» kadara kono. Hakilijigin na, Eroyefarajela jamanaw ka ntolatanba ye, min nögon danw daminen san 2000, zuwenkalo tile 10, k'a kuncé zuluyekalo tile 2. San 2000, Ero ntolatan kunbenw kera jamana fila de kono nögonfe, n'o ye Beliziki ni Olandi jamanaw ye. A b'i n'a fo san 2000 KUPUDAFIRIKI tanna cogo min na Gana ni Nizeriya jamanaw kan. Jamana 24 de tun be ninan KUPUDEROPU kene kan. O jamanaw nana nögon kelen-kelen bo fo k'a to to Faransi ni Italiye. Erropuntolatanna janaw tun ka kan ka sugandi olu fila ka kuwaba senfe, min kera Olandi san 2000, zuluyekalo tile 2, Faransi peresidan Zaki SHIRAKI yere sigilen nena.

Ntolatan waati kunfölo dadonna yoro min na, Itali cedenwy'u firi Faransi joda kan. O kera balanankoye, bawo Italibalontannaw dònne don ni min ye, o ye yérelakana ni hakilisigi ye, u be min ke k'u balontanna nögonw hakili soñe. Italikaw ye ntolatan dayelenni min ke, ka nögon yoro dòn, ka nögon lasoro, o kera sababu ye ka faransikaw jawuli. Ojawuli kono, MARIKO nana Faransi BARITESI ka joyaara sanga 55 na. Balontan waati kunfilanan kono, Faransi degebagaa LEMERI ye yelema don a ka ekipu la. A ye mogo kuraw ladon, ka dow joyorō yelema.

Balon b'a fo k'a be sanga 90 dafa yoro min na, k'a soro Italikaw bëe wulila k'uo, k'u ye se soro, bawo waati tun dagunna, Faransi SILIWEN sinna ten ka jigitige bi 1 don Itali la. Balontan banna bi 1 ni bi 1 na. Dofarankan sanga 30 dira Faransi ni Itali ma tuguni, bawo ni janaw ma nögon soro kene kan sebaga te dòn. Nka, an b'a ladonna kona ko ninan ERO sariya la, ekipu min tun fölo be bi don dofarankan waati la, se tun be d'o ma.

Faransikaw ye jageléya min soro, utemena n'o ye, ka Italikaw godon. U y'u t'o la fo TEREZEGE nana PIRESI ka balon dilen do saalo n'a nunmansen ye, k'o dulon Itali celu sanfela la, sanga 103 na. Jaratigela ye file fiye o yoroni bëe ka ntola bila. Garisege ni jafararinya ni danyerela ye san 2000 KUPUDEROPU di ZINEDINI ZIDANI n'a je nögon faransikaw ma.

Basiriki TURE